

Do polemiky musí přispět umělci

Nejen kulturu je třeba vrátit do normálu, říká světoznámý choreograf Petr Zuska. Naplánoval proto protestní akci, jejíž znění rozeslal do divadel.

Tomáš Št'ástka
redaktor MF DNES

PRAHA Po „občanské neposlušnosti umělců“ volá choreograf, režisér a tanečník Petr Zuska. Výzvou Obnovme život oslovil divadla v celé zemi, aby se od 12. března, symbolicky v den výročí první uzávěry, znovu otevřela navzdory omezením. „Je to naše odpovědnost a povinnost,“ burcuje držitel dvou Thálií a bývalý umělecký šéf Baletu Národního divadla.

Chcete akcí upozornit na strádající kulturu, nebo spíše vyjádřit nesouhlas s vládními kroky?

Pochopitelně obojí. Vždyť to souvisí. Je na čase vrátit k normálu nejen divadla a kulturu, ale i školy, sport, obchody, restaurace, celou společnost. Téměř rok jsme vystaveni destruktivní a manipulativní hře, která nemíní skončit a jejíž pravidla nemají s fair play ani se zdravým rozumem nic společného. Čelíme „terapii“, která páchá na společnosti mnohonásobně větší zlo než virus.

Jaké máte zatím ohlasy?

Výzvu dostalo zhruba 90 % divadelních institucí v Česku. Nejen ředitelé, ale i managementy. Jak se k tomu postaví, je na nich. Pár ohlasů již mám, ale po dvou týdnech je předčasné to hodnotit. Jednotlivci jsou pochopitelně rychlejší.

Nebojíte se, že vaše akce spíše vrhne negativní světlo na divadelní svět? Zatím takové komentáře na Facebooku převažují.

Pokud myslíte komentáře k mému textu, tak z toho, co jsem zaznamenal, bych neřekl, že převažují negativní, je to tak půl na půl. Ale to není podstatné. Nějaké „světlo“ teď může dopadat pouze na mne, jelikož ode mne to vzešlo. Jaké bude posléze dopadat na divadelní svět všeobecně, se teprve uvidí.

V textu se negativně vyjadřujete k očkování, nedávno jste se zúčastnil demonstrace proti rouškám. Nebojíte se, že pro tyto vyhraněné názory můžete velkou část uměleckého světa odradit?

Jen pro upřesnění, nebyla to demonstrace „proti rouškám“, ale za „Otevření Česka“, kde jsem svou výzvu divadlům poprvé zveřejnil. Ale zaujalo mne, pane redaktore, že už druhá vaše otázka začíná slovy „Nebojíte se...?“ Jak příznačné pro to, v čem teď žijeme. Právě strach a chaos jsou nejlepší předpoklady pro docílení efektu stádnosti a bezvýhradné poslušnosti. Nepřítelem se stal neviditelný virus, sice s oficiální smrtností 0,3 % a 0,05 % do 70 let věku, ale téměř neuvěřitelným globálním PR, které nemá obdoby. A tento absurdní systém je oblečen do neprůstředné vesty s nápisem „Péče o zdraví a lidské životy“, o což v zásadě vůbec nejde. Mé názory nejsou o nic víc vyhraněné než situace, ve které žijeme. Není čas na tzv. politickou korektnost. Ta totiž v takových momentech většinou nikam nevede. A koho to odradí a kdo se přidá, se uvidí. Jen cítím, že je třeba lidi povzbudit, aby pochopili, o co jde, a přestali se bát.

Oficiální smrtnost viru nám mnoho neřekne, záleží na konkrétní zemi a počtu nakažených. Především jste mi ale utekl z otázky. Myslím, že snad nikomu z divadelníků nemohou zavřená divadla vyhovovat, ale zároveň nemají potřebu či se necítí být kvalifikováni pouštět se do polemiky ohledně očkování či roušek.

Ano, každodenní mediální mantra počtu testovaných a pozitivních. Necht' si divadelníci a další lidé zjistí informace o relevanci testů, o věrohodnosti uváděných počtů, o vakcíně a jejich následných dopadech na omezení práv a svobod. Ať si dají do souvislostí to, co se děje ve světě i z čistě politického hlediska. Vyžaduje to energii a čas, ale je to důležité, protože jde o náš budoucí život. A to je polemika, do které by se měli pustit v první řadě umělci, protože svoboda je pro jejich obor naprosto signifikantní.

Opravdu myslíte, že se všechny země po světě snaží ovládnout svůj lid skrze protipandemická omezení?

O tom není pochyb. Jde o globální manipulaci. Ten medicínský aspekt je chytrou zástěrkou. Pokud si někdo vezme do ruky zbraň nabitou frázemi o ochraně životů, eliminuje tím jakékoli protizbraně, jelikož život je to nejcennější. Když přičtu dosavadní totální ignoranci až agresi vůči všem odborným medicínským, vysoce erudovaným argumentům, které jdou mimo mainstreamovou masáž, pak je obraz jasný. Jedná se především o politicko-mocenský plán. Například Švédsko je jednou ze zemí, která se ubírá evidentně jinudy. Není to nic než politické rozhodnutí.

Nemůže váš odpor k boji s koronavirem vrhnout negativní obraz na vaši uměleckou práci? Co když s vámi odmítne spolupracovat někdo, komu na covid-19 zemřel někdo blízký?

Mám za to, že obraz mé umělecké práce by měl souviset výhradně s kvalitou mé tvorby. Ale rozumím vám a může se stát, že někdo odmítne spolupracovat, jelikož je to téma vyhocené do extrému a nemusí se jednat jen o člověka, jemuž zemřel s covidem někdo blízký, ale i o osobu, která je názorově diametrálně jinde. Už se mi to nedávno stalo, bohužel. To je další „přidaná hodnota“ tohoto šílenství. Já ale v žádném případě nezlehčuji nutnost péče o nemocné, cílenou

prevenci v domech pro seniory a ochranu rizikových skupin a tak jako každému soudnému člověku je mi líto ztráty lidského života. Desetitisíce lidí v naší zemi umírají na rakovinu, kardiovaskulární onemocnění, chřipku, nejrozličnější virové a bakteriální infekce, nehody... Byla však něčemu z toho někdy v minulosti věnována třeba jen desetina současné pozornosti? Ne. Tak o co tu jde? O zabítí smrti? To se nepodaří. Ale ve jménu toho se zatím celkem lehce daří zabítet život. Moje výzva říká: Zastavme to!

Světznámý tvůrce Petr Zuska působil v angažmá v Mnichově, Augsburgu i Montrealu, jeho inscenace hráli v Dánsku, USA či Austrálii. Balet ND vedl patnáct let, nyní působí jako pedagog a režisér. Foto: Tomáš Krist, MAFRA